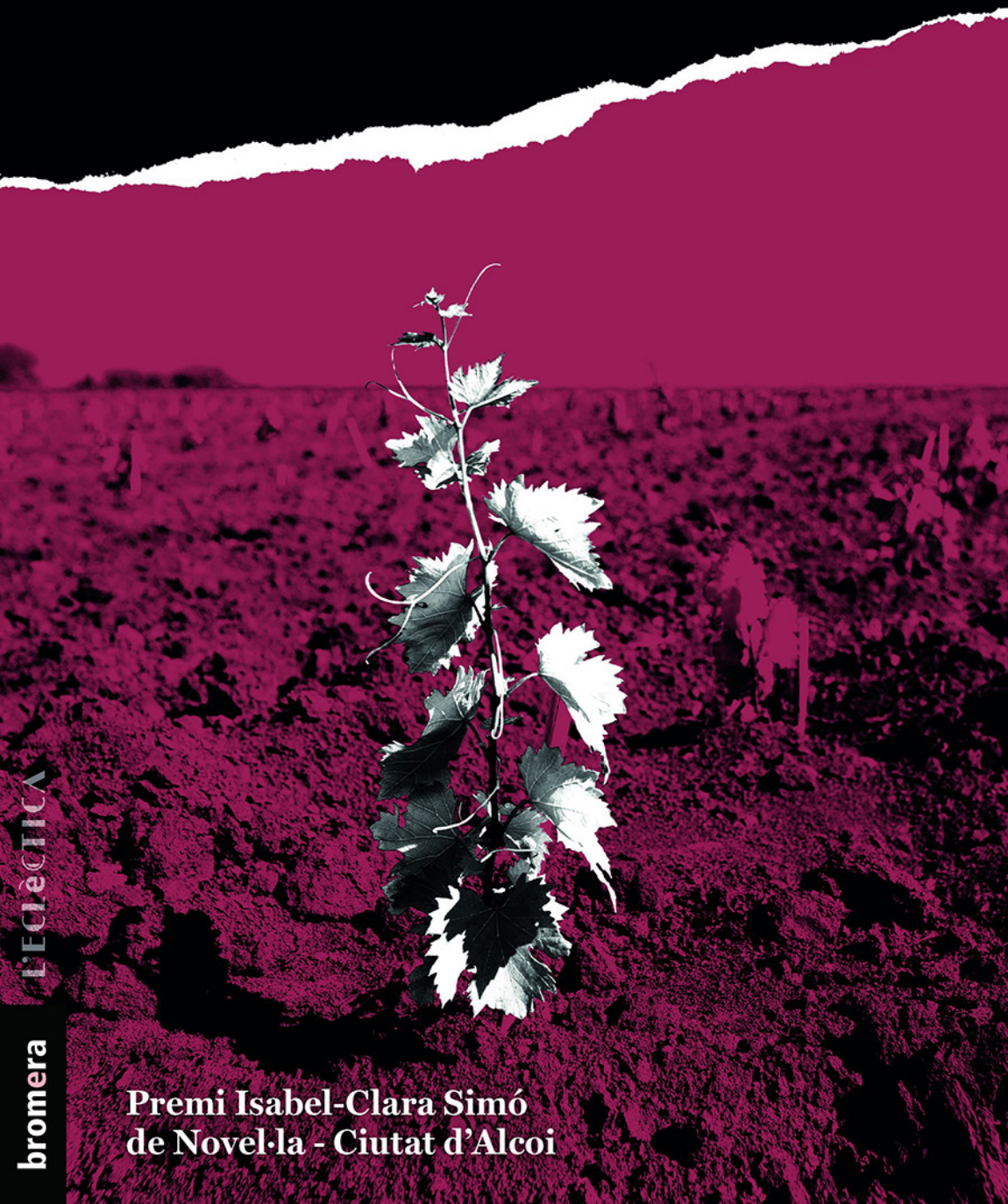

Natàlia Gisbert Abad

VI I VERITAT

Premi Isabel-Clara Simó
de Novel·la - Ciutat d'Alcoi

L'ECLÈCTICA

bromera

I
VALÈNCIA. FINCA DELS VIDAL

En aquella habitació grisa d'un dels barris més luxosos de València no se sent ni un crit. Ni una ànima. Cap respiració delata vida.

No se sent res.

La foscor i el silenci deixen entreveure que l'odi ha fet callar tot allò que abans cridava.

Sobre la butaca, davant de la xemeneia elèctrica inutilitzada durant els últims anys, descansa el pes d'una ombra solitària. La seua mà esquerra cau adormida pel costat del seient, abandonant-se a la realitat sobrevinguda i acceptant-la.

Una tímida claror s'escola per davall de la porta, prové del corredor. El pom pega una cabotada, la llum de l'habitació cobra vida.

Un crit. L'esperat.

I un altre.

La desesperació es dibuixa als ulls de la senyora de la casa, que acaba d'entrar a la cambra. L'espant li desfigura el rostre. L'intenta ocultar darrere d'un es mans ossudes, que tremolen tractant de perseguir el ritme dels batecs del seu cor.

Torna a cridar.

El silenci se n'ha anat per a no tornar.

Ell no respon, sembla que tampoc respira. Ho comprova. No, no respira. I tampoc sent cap pulsació que insinue que tot es tracta d'una broma pesada.

El seu marit té la camisa despassada. La corbata li abraça el coll, convertint-se en el lllindar que separa la pell rosada de l'enorme cos del gris blavós del seu semblant. El toca. Encara el troba calent.

Si més no, almenys no tan fred com podria estar. No pot ser que estiga ocorrent de veritat, deu ser tot un malson.

Malgrat la situació, Laura tracta de buscar una explicació. Amb les mans encara al voltant de la boca, una sobre l'altra, comença a girar sobre si mateixa. Si algú ha sigut capaç d'entrar a la seua habitació i crear aquell infern, potser encara hi és prop, i potser a ella li espera el mateix final. La finestra està oberta. És un primer pis. Un impuls l'espenta a tancar-la ràpidament, però una part d'ella la conté. Serà millor no tocar res. No esborrar cap empremta, deixar-ho tot tal com està i cridar la policia.

—Martina! Martina! —crida.

Silenci.

—Martina! Martina, per favor! —comença a repetir.

Un eriçó li recorre l'esquena. Sentint-se aliena a tot el que està observant, com si estiguera mirant l'escena des del sostre, se n'adona. I això la fa tornar a cridar, aquesta vegada desesperadament.

La seua filla no està.

Algú s'ha emportat Martina.

CAPÍTOL 1. *BEATUS ILLE*
(‘FELIÇ AQUELL...’)
ALCOI

Vaig vindre a Alcoi per recomanació mèdica. Bé, tècnicament no, però sempre ho vaig considerar així: per necessitat d’allunyar-me del que feia tremolar la meua estabilitat cada matí.

Prendre la decisió de marxar d’on tot havia començat i d’on m’havia sentit tan feliç durant anys no havia sigut fàcil, menys encara tenint-lo a ell dient-me reiteradament que no calia que ho abandonara tot. No. No podia permetre que, de nou, fora ell qui decidira pels dos, qui marcara amb les seues voluntats cadascun dels meus avanços i retrocessos. Ell va escollir quan despertar el ritme de la nostra mandolina donant-li corda a la capsa de música, i quan tancar-la per sempre, deixant la ballarina sumida en el silenci i l’obscuritat durant una inapel·lable eternitat.

Vaig conèixer Manel a Àvila, el dia que ambdós començàvem el curs de policia, amb tan sols vint-i-dos anys.

Manel sempre ha sigut un bon company, bon home i bon policia. Haver treballat junts tant de temps, compartint les millors i pitjors experiències de les nostres vides, em va permetre veure’l a través de la pell i convertir-lo per a mi en transparent. Anava coneixent les seues profunditats tan intensament com anava descobrint les meues. Tot allò que vam anar vivint plegats va fer que ens unírem de tal forma que pareixia que el nostre voltant formara part del decorat. Aquells amb qui coincidíem semblaven actors secundaris, contractats per a decorar el nostre món idíl·lic. Passàvem els dies junts, en la feina, en la vida. Ara deteste l’olor de café que em recorda la distància, l’evasió. Abans l’adorava, inundava el nostre

estudi i m'omplia a mi mateixa d'un goig que em completava. Sembla mentida com de traïdorenc pot arribar a ser el sentit de l'olfacte. Com pot arribar a transportar-te a llocs on, per decisió pròpia, meditada i assumida, havies decidit no retornar mai.

Junts havíem anat creixent i creant-nos. Construïnt, l'un i l'altre, sempre en plural. Malauradament, aquella casa que vam alçar amb il·lusió es va desfer amb un sol bufit, com en aquell conte per a xiquets, dèsset anys després.

Sempre m'ha sorprès la facilitat amb què es deixa de sentir. Quan estàs al llit, compartit amb qui més estimes, dormint donant-li l'esquena perquè la comoditat t'ha pogut en algun moment de la nit i t'ha permès fer-te mitja volta, i sents, de sobte, el seu braç acomodant-se a la teua cintura, la sensació és meravellosa: et sents un ésser afortunat, estimat, cuidat. Però, al cap de pocs minuts de produir-se l'encís, eixe braç, eixa mà que queia acariciant-te el melic, deixen de pesar, s'eleven molt lent i es converteixen en una ploma que, instant a instant, va deixant de recordar-te que han estat fent-te màgia envaint-te de goig, i desapareix per a tu la seua presència. Segueixen allí, silenciosos, invisibles. L'única forma de recuperar la seua sensació esvaïda és fent un lleuger moviment, subtil, quasi imperceptible.

Jo sempre he sigut de manejar-me. Mig centímetre és suficient per a tornar a sentir en tota la seua intensitat allò que el costum ha fet en pocs segons que deixares de notar. Amb una mínima contracció dels músculs que estaven en contacte amb el seu cos, tornes a recobrar la sensació de calma en percebre de nou el seu pes, tranquil·litzador. Però, com passa en tot, en totes les relacions, un no pot remar per dos. Perquè esgota, perquè et resta.

Així, sense saber donar una raó en concret i amb xerrameca en general, Manel va decidir que la nostra història tinguera un final, prenent que la resta del món seguira endavant, que seguiríem sent

companys de feina. Però, com ja dic, soc de manejar-me, no puc quedar-me quieta veient com el meu món s'enfonsa.

Vaig buscar una eixida: començar de nou en una altra comissaria, en una ciutat no tan gran com València, que em permetera sentir-me segura i disposar jo del control, i que alhora fora prou gran per a tindre-ho tot a la mà. Vaig escollir Alcoi per intuïció, i perquè quedava vacant per jubilació la plaça de comissari a què havia promocionat. Els oficials d'allà van acceptar encantats que una dona jove i desconeguda, un rostre nou, agafara el relleu. Un mes exacte va ser el temps que vaig tindre per a retrobar-me amb mi mateixa, i ho vaig fer corrent pel cor d'Alcoi, coneixent els seus carrers, tractant de descobrir els secrets amagats que estarien esperant-me. Ridícul, pot ser, ja que no hi ha esforç més inútil que el fet de tractar d'endevinar el que vindrà. És temps perdut. I el temps és l'única cosa que un no pot permetre's deixar anar.

Córrer s'havia convertit en el meu passatemp des que vaig passar a estudiar Batxillerat. Els primers mesos era tot un sacrifici: feia fred, dormia poc, em sentia cansada quan tornava de classe i havia d'estudiar... Així i tot, a poc a poc vaig anar agafant-li el gust, i fins hui no he perdut l'hàbit de fer uns pocs quilòmetres cada matí.

A Alcoi el paratge és temptador per a eixir a córrer. Ho és fins i tot per a estar fora de casa: muntanyes, jardins, parcs grans... Hi ha per a escollir i no cansar-te mai de repetir la ruta. He de reconèixer que vindre a viure ací em va aportar facilitats a l'hora de respirar, tant per l'aire pur com per la distància que em va permetre agafar respecte a la meua vida anterior.

Corria, com sempre, aquell matí pel centre de la ciutat. Impregnant-me així de la seua cultura, que es concentrava en grans proporcions als carrers, i de les olors de pa acabat de fer provinents dels forns, que anaven guanyant-me les ganes de tornar a casa. Vaig decidir allargar la carrera uns vint minuts més entrant per un dels carrers que comunicaven amb la plaça d'Espanya, obligant-me a

baixar uns quants metres i haver-los de pujar en la tornada. En arribar a una placeta, em va estranyar la quantitat de gent que s'amuntegava en un espai tan menut, interessada a veure a través del cap del de davant. Fixant-me, vaig poder observar que estaven darrere d'un cordó policial –tot un clàssic per al gremi.

Sense dubtar-ho ni un segon, em vaig decidir a passar-lo. Va ser en eixe moment quan un policia jove, de cabells rossos i barba de deu dies d'acord amb les celles, em va impedir el pas.

–Senyoreta, ací no es pot passar, la policia està treballant.

A mesura que pronunciava aquestes paraules, una vintena d'avis que anaven a arregar els nets per portar-los a l'escola van començar a acudir, com si foren imantats per les paraules del jove policia de cabells rossos.

–Soc policia –vaig dir amb determinació. L'agent m'observava dubitatiu.

–Ho... ho sent, de veritat. Però, si no em mostra la seua placa, no puc deixar-la passar... –em va indicar.

No acostumava a eixir a córrer amb la placa a sobre, òbviament.

En aquell moment la quantitat d'avis imantats era ja considerable. Jo baixava la mitjana d'edat de manera cridanera d'entre tots els tafaners –donat que això se m'estava considerant. En aquell moment, un altre senyor vestit de policia, que devia duplicar l'experiència i l'edat del jove, es va acostar a espantar la multitud. Va ser ell qui em va reconèixer i em va deixar passar a l'altre costat de la cinta.

– Benvinguda *a la marxa*, comissària Serra.

–Comissària? –es va espantar el ros–. Ho... ho sent molt... Estava complint ordres, ja sap vosté com funcionen aquestes coses... Jo soc Ivan, soc nou ací a Alcoi, per això no l'he coneguda, de veritat que ho sent. –M'estenia una mà nerviosa que vaig estretir sense massa ganes.

–No importa, Ivan. Soc la comissària Serra, també nova en l'equip. De fet... Encara no he començat.

–Aleshores és vosté qui vindrà a substituir el comissari Roig? De veritat? Disculpe la meua sorpresa, és que la veia... molt jove. Potser som fins i tot del mateix any, jo soc del 93... Però... No és molt jove per a ser comissària?... –va afegir, mostrant curiositat.

–Soc més d’una dècada més gran que tu, Ivan.

Es va ruboritzar. Jo estava acostumada, d’ençà que vaig entrar a l’acadèmia que semblava que m’havia quedat ancorada en la vintena de cara a la galeria. De portes endins era obvi que no, sempre he sigut una dona seriosa i responsable, i amb mi han anat creixent les responsabilitats i les serietats. Vaig apagar la música, que seguia sonant a la butxaca sense ser escoltada tota l’estona, i vaig seguir els nous companys cap a l’escena.

El murmuri anava creixent, la força de la curiositat era més gran que la dels brams que començava a fer Ivan, que semblava que no arribaven a despentinar cap dels presents.

–Què ha passat? –vaig voler saber.

–Violència de gènere. Tercera víctima mortal a Alcoi en els 64 dies que portem d’any, i...

–La número 24 del país –vaig afegir jo.

–Així és. No sé per què em sorprén que una professional com vosté conega totes aquestes xifres.

Volia respondre-li pel seu nom, explicar-li que, per desgràcia, la violència masclista és un tema de moda entre la societat actual i que no podem perdre-la de vista en cap sentit. No obstant això, no recordava com li deien, ni tan sols el seu cognom, així que simplement vaig respondre:

–Per desgràcia, seguim sumant. Quan aplegue el dia que aquesta criminalitat desaparega, tots coneixerem la xifra exacta i correcta. Se sap alguna cosa de l’assassí? –vaig inquirir.

–Sembla que va arribar ebrí a les dues de la matinada. Una veïna va sentir aldarull i es va espantar amb els crits de la víctima demanant ajuda per la finestra.

La meua expressió serena el degué fer continuar.

—Després dels crits, va vindre un colp fort que va acabar en sec amb tot el soroll. Sembla que, amb la mateixa botella amb què la va colpejar, es va tallar les venes tot seguit. Quan hem arribat, el saló de la casa estava cobert de sang i ambdós eren morts, l'un davant de l'altre. Una escena realment terrible.

Ens vam apropar a l'entrada de l'edifici, on una senyora d'uns huitanta anys amb batí turquesa parlava alçant la veu. A pocs metres d'ella vaig començar a comprendre algunes de les paraules que bramava. Saltava d'una frase a una altra, sense saber com lligar-les de la manera correcta, tractant d'explicar el màxim de la forma més ràpida de què era capaç. Semblava tindre pressa, perquè les serps que treia de la boca quan contava tot el que sabia del seu veí isqueren i feren camí per perdre-les de vista per sempre.

Una agent de policia tractava de reunir tota la informació possible a partir del testimoni d'aquesta senyora. L'esforç que allò li suposava era molt evident per les arrugues que feien cua al seu front.

—Teresa, et presente la comissària Serra.

—Tant de gust, Teresa —vaig dir mentre li estretia la mà.

—I tant! Ens vam conèixer fa dues setmanes, a comissaria.

—Disculpa'm —vaig afegir—. No recordava el teu nom. He conegut tantes persones últimament que em resulta complicat...

—Jo soc Teresa Salas. Benvinguda, Serra. Sembla que li ha tocat començar abans del que estava previst, no? —Em mirava de dalt a baix, com tractant d'encaixar la meua presència vestida amb malles i esportives en aquell moment tan delicat.

—Gràcies, Teresa, tant de gust. Realment ha sigut mera coincidència. He eixit a córrer com tinc per costum i els carrers m'han portat ací, simple casualitat.

—Aleshores, si m'ho permet, seré una miqueta indiscreta. Necessite aprofitar-me'n d'aquesta casualitat, no aconseguisc calmar la senyora Guillermina. Ella ha sigut qui ens ha telefonat, i està explicant tot el que sap del succés, però ens està sent un poc complicat ordenar tota la història, veritat, Guillermina?

La senyora no podia evitar mostrar l'orgull que tractava d'amar. Era fàcil de captar que s'estava sentint important en tota aquella gesta. Va reprendre l'explicació amb més calma que instants abans i va decidir començar la seua narració des del principi:

–Jo ja ho sabia. Ho he sabut sempre, des del primer dia que els vaig veure pujar les escales que jo sabia que eixe xic no era bona persona. No puc dir que es mostrara estrany de cara a mi, que soc l'única veïna de la finca. Si diguera això mentiria, però hi havia en ell alguna cosa que no m'agradava.

–Quina cosa, senyora? –vaig demanar saber.

–Doncs, una no, moltes! Per exemple, sempre arribava molt tard, passades les dotze de la nit, i això no podia explicar-se perquè estiguera a la feina, perquè treballava en un banc a Ontinyent. Tots sabem que els bancs i els seus treballadors no acostumen a fer hores extres!

–Què és el que vosté ha presenciado que l'ha portada a cridar la policia, senyora Guillermina?

–El de sempre... El de sempre sempre, tampoc, perquè la majoria de vegades que he sentit crits s'acabaven prompte, després d'uns quinze o vint minuts de discussió. I no pense vosté que no he volgut agafar el telèfon més d'una vegada, eh? Però sempre em quedava paralizada pel temor que, si s'assabentava que era jo qui l'estava acusant a la policia, em passara a mi alguna cosa semblant, que eixa fera despertara contra mi... Amb huitanta llargs no seria capaç de suportar-ho, poden creure'm...

I ho féiem. I tant que si ho féiem. En aquesta feina es veuen tants infortunis que és difícil que algun encara sorprenga.

Els companys de la policia forense entraven i eixien repetidament, agafant proves del que semblava més que evident, donades les circumstàncies, i aquelles interrupcions quan passaven entre nosaltres semblaven incomodar la senyora.

–Teresa, porteu la senyora a comissaria. Serà millor que fer-la parlar entre tant de rebombori. Li importa, senyora Guillermina?

—És clar que no! El que calga per a ajudar les autoritats —va respondre triomfant.

L'agent va assentir i em vaig acomiadar. Haguera preferit no haver de fer-ho i acompanyar els meus companys, però no estava en les millors condicions. Al cap i a la fi, anava vestida d'esport i en certa manera em sentia com un espontani que entra a interrompre un partit de futbol. A més a més, encara no era de forma oficial la comissària d'Alcoi. Així i tot, els vaig demanar que em mantingueren informada, ja que el càrrec estava més prop de pertànyer-me a mi que al senyor Roig.

Tot allò em va despertar les ganes de començar a treballar de nou, si bé tampoc gosaria dir que se m'havien adormit mai. El cas és que fins aquell moment no m'havia sentit encara part de l'equip, i el fet de parlar amb Teresa i amb el policia-sense-nom i conèixer Ivan m'havia instaurat certa inquietud que no volia calmar.

«Benvinguda, Lila», em vaig murmurar.

M'havia acostumat tant a aquella forma de dir-me que ja la sentia com meua, com si fora la segona part d'un nom compost: *Maia Lila*. Manel va decidir a l'any de conèixer-me que aquest era el nom que pensava utilitzar per a dirigir-se a mi. El més curiós és que no recorde com ho havia estat fent fins aquell moment. Crec que no solíem emprar els noms de l'un i l'altre, simplement sabíem, quan déiem alguna cosa entre molta gent, que per la manera de pronunciar les paraules l'altre reconeixia que anaven per a ell.

Em deia *Lila* perquè considerava que cap altra paraula podria reflectir d'una manera més clara com era jo: per una banda, dona, perquè el color morat és el color de la dona, i deia que era l'única dona de la nostra comissaria a València. Això mai va ser veritat, ja que sempre hi havia alguna companya treballant amb mi. Tanmateix, ell considerava que, com que totes acabaven canviant de lloc de feina i jo era l'única que romania allí mentre promocionava internament, em mereixia el títol de dona policia més que la resta. D'altra banda, Manel deia que el morat representa la República, i

en això sí que estava d'acord amb ell: en el fet que era l'única dona republicana de la comissaria, i aquest és un fet que sempre m'ha enorgullit. És un lligam que em fa sentir unida amb força amb la meua família. Amb els que estan, i amb els que desgraciadament ja no perquè van marxar defensant els seus ideals. Se'ls van emportar fins a la tomba i els van deixar com a llegat als seus fills, i als fills dels seus fills, com jo, formant part de la nostra essència. Perquè un no és només les circumstàncies que ha viscut, sinó també les que han patit els seus antecessors.

A més de tot això, Manel mantenia també que era una dona peculiar. Pel que acabe d'explicar, i perquè el meu aniversari és el 29 de febrer, i deia que no tot el món té la sort de trobar en la vida algú tan especial, que tinga la capacitat de fer anys sense que ningú se n'assabente. Sempre he pensat que tal volta la raó per la qual sembla que envellisc tan lentament té a veure amb això d'anar tenint un aniversari cada quatre anys.

Lila ve del color morat, però Manel pensava que era més bonic dir-me *Lila* que *Morada*, i així em va batejar.

Dona i republicana, *Lila*.